

Innspill til høring om Nasjonalpark i Østmarka

IF Frøy viser til Statsforvalteren i Oslo og Akershus sitt arbeid med å foreslå vern av deler av Østmarka som nasjonalpark. Her kommer vår høringsuttalelse.

Dette er de viktigste konklusjonene:

- *IF Frøy ønsker vern av Østmarka velkommen.*
- *Sykkel er en tradisjonell aktivitet i Østmarka.*
- *Vern må skje på en måte som ikke gjør livskvaliteten og folkehelsen dårligere for de 220.000 som sokner til nærområdet.*
- *Bruk av Østmarka er avgjørende for eksistensen for IF Frøy som klubb for terrengsykling.*
- *Vern av Østmarka må ikke føre til ytterligere byråkrati for å kunne arrangere treninger og konkurranser i marka.*

IF Frøy er en av Norges største sykkelklubber med ca 750 medlemmer, hvorav ca en tredjedel er barn og ungdom. Klubben ble stiftet i 1928, og våre medlemmer har brukt Østmarka i nesten hundre år. Klubben har base i Østensjø bydel, men har også mange medlemmer i bydelene Nordstrand, Søndre Nordstrand og Alna. Klubbens hovedaktiviteter er landeveissykling og terrengsykling. Den siste aktiviteten skjer i hovedsak i Østmarka.

Som ivrige brukere av Østmarka er IF Frøy og klubbens medlemmer glad i marka, og opptatt av at den skal brukes på en bærekraftig måte. Vi bidrar til å vedlikeholde den, og sørger for å rette opp i

eventuelle sår våre aktiviteter måtte gi. Vi ønsker at marka vernes, men slik at det gjøres på en måte som ikke hindrer vår og andres fornuftige bruk. Tusener på tusener bruker sykkel i marka for transport, for rekreasjon, for mosjon, trening og konkurranser – på skogsveier og stier

IF Frøy har vært og er sterkt engasjert i arbeidet for å tilrettelegge for bærekraftig bruk av sykkel i Østmarka.. Klubben deltok for noen år siden i en gruppe ledet av Oslo og Omegn friluftsråd, hvor mange organisasjoner og interesser var med. Gruppen så både på hvordan man kunne minimere konflikter og maksimere gleden ved bruk av marka, og på hvordan sykling kan skje med minst mulig skader på naturen. Gruppas arbeid ble oppsummert i en rapport, som vedlegges denne høringsuttalelsen.

I det foreløpige forslaget går grensen for planlagt vern flere steder helt inn til bebyggelsen. Bydel Østensjø har ca 50 000 innbyggere. Bydel Nordstrand og Alna har tilsvarende innbyggere, mens Stovner har 33 000 og Søndre Nordstrand 39 000. Totalt blir dette 220 000 innbyggere med umiddelbar nærhet til Østmarka bare fra Oslo-siden. Ingen andre Nasjonalparker som har tilnærmedesvis samme beliggenhet eller bruk. Spørsmålet er om dette er så bynært at et grep som Nasjonalpark skal benyttes? Er dette vurdert nøye nok? Vil det ved byer være andre virkemidler som bør benyttes?

Utgangspunktet for verneforskrifter etter alle aktuelle verneformer er at tradisjonell bruk av utmarka som sanking av sopp og bær, jakt og fiske, ligge i telt, padle, evt. beiting mv., skal kunne fortsette som før. Det samme gjelder vanlig ferdsel, bading og andre aktiviteter.

Dette sier ingenting om såkalt "utradisjonell" bruk av marka. Med dette som utgangspunkt kan man enkelt redusere brukere i marka til bare å være for turgjengere. Det er viktig at det formuleres hva som er verneverdiene i marka, slik at sykling ikke blir definert inn som «skader». Utviklingen i samfunnet går i retning av at vi bedriver mer og mer av utradisjonelle aktiviteter, og det er gjerne disse aktivitetene som har størst tiltrekningskraft på yngre generasjoner.

Verneform sier også lite om aktiviteter, arrangement som for eksempel treningssamlinger, ritt, o-løpskonkurranser, skirenn, det vil si all form for organisert aktivitet. Området som er foreslått vernet er nærområdet til nærmere 220.000 mennesker i Oslo, og den brukes av mange idretter som det eneste mulige området å avholde organisert konkurranse, og for oss er det viktig at dette fortsatt blir tillatt. For de 220.000 menneskene er Østmarka viktig for livskvalitet og helse. Det må ikke legges opp til vernetiltak som setter dette i fare.

Sykelklubben IF Frøy har en medlemsmasse som strekker seg fra seks år til langt opp i pensjonistalderen. Klubben arrangerer flere sykkelritt i løpet av året i Østmarka. Blant annet Terrengsykelrittet, et av Norges mest tradisjonsrike terrengsykelritt, hvor 90 prosent går innenfor den foreslåtte markagrensen. Vi arrangerer også internasjonale sykkelritt, Norgescup-ritt og andre lavterskelritt, samt klubbritt. Disse er i hovedsak lokalisert i randsonen mellom Haraløkka, Nøklevann, Rundvann og Grønmo. Det er avgjørende for klubbens drift at disse og tilsvarende ritt kan arrangeres, og det uten ytterligere byråkrati.

IF Frøy er ikke motstander av vern av Østmarka, men vi har et sterkt ønske om at dette vernet ikke innebærer at det vil bli lagt store begrensninger på bruk av marka. Det sykles i store deler av området som er markert som Nasjonalparksenter, men vi holder oss på blåmerkede stier. Hele området fra Lutvann til Vangen er et yndet område for stisykling, og har et mylder av blåmerkede stier. Det er selvsagt noen stier som brukes mer enn andre, men terrengsyklister er veldig glade i å utforske nye

stier for å finne nye «perler», som det jo er mange av i Østmarka. For en oversikt over hvor det sykles anbefaler vi at dere tar en titt på Strava heatmap eller mtbmap.no. Der får man en god oversikt over hvor det sykles.

Terrengsykkelrittet har etter hvert fått en fast trase for mer forutsigbarhet og for å unngå konflikter med andre brukere av marka. Deler av dette rittet er inne i det røde området rundt Haukåsen. Dette er et område det sykles veldig mye i fra alle aldersklasser. Vi håper dette fortsatt vil være mulig. Mesteparten av syklingen foregår på svabergrygger som tåler millioner av syklistere uten problem, men for å knytte disse sammen på en bærekraftig måte trengs det litt arbeid og tilpasning. I så henseende må det kunne være mulig å legge til rette ved å bygge klopper enten i tre eller stein. Dette betyr at man vil «slite» på en trebru i stedet for å grave seg ned i myra. Man kan gjerne sammenligne det med steintrappen fra Besseggen ned til Gjendesheim og flere andre «tilrettelagte» stier/trapper som er laget av sherpaene. En slik klopp eller steinbru vil også kunne bli til glede for andre turgåere som jo heller ikke har noe ønske om å vasse i våt gjørme.

I paragraf 10 står det at det skal utarbeides forvaltningsplaner for alle verneområdene. Her vil verneteksten fortolkes og utdypes i detaljer. Det er viktig at disse planene også kommer ut på høring, ellers kan formuleringer som «vi» synes er ok likevel bli til hinder for sykling. Dette gjelder også for forvaltningsplanene som skal følge vernet (eller ikke vern).

Ved opprettelse av Forvaltning av en nasjonalpark vil det bli etablert et lokalt verneområdestyre som har forvaltningsmyndigheten. Her vil representanter fra kommunene og fylkeskommunene sitte. Styret vil ha myndighet til å forvalte vernebestemmelsene, og vil disponere et budsjett til aktiv forvaltning. Vil disse vernebestemmelsene også bli sendt på høring **før** det blir fattet et vedtak?

Det kan tolkes slik at ethvert ønske om å arrangere ritt skal håndteres/behandles av verneområdsstyret. Hva vil dette innebære av prosess? Må vi nå forvente en årelang utredning for hvert arrangement som ønskes å gjennomføre (gitt at det i hele tatt blir mulig)?

Det er alt nå utfordrende for frivillige organisasjoner å arrangere aktiviteter i Osloområdet. Dersom det blir enda mer byråkratisk, tidskrevende og vanskeligere, vil konsekvensen bli at det frivillige arbeidet knyttet til trening og arrangement vil forsvinne, og Oslo vil bli en by uten aktiviteter som tar marka i bruk. Det vil være et enormt tap.

Det fremstår også som at forvaltningen baserer seg på lokale vernebestemmelser. I hvilken grad kan statlige regulativer som håndterer alle områder med klassifisering "nasjonalpark" virke overstyrende på lokale bestemmelser? Kan man da risikere at statlig regulering strammer inn bruk som er lokalt betinget?

IF Frøy har hatt søknader inne til BYM og Plan- og bygningsetaten for å få etablert/bygget Pump-track og BMX-bane ved Haraløkka P-plass, samt en permanent konkurransetrase på Skullerud. Alt dette er nå blitt satt på hold grunnet arbeidet med å gi Østmarka en Nasjonalparkstatus. Disse søknadene innebærer selvsagt noen større inngrep enn en klopp og en liten steinbru. Vi legger ved våre forslag som er sendt BYM og Plan- og bygningsetaten for en bedre beskrivelse av hvilke tiltak som må gjøres. Både en pump-track og BMX-bane er noe som vil komme andre enn medlemmene til IF Frøy til glede. Dette er baner hvor alle fra 3 til 80 år kan leke seg på sykkelen, og utvikle gode sykkelferdigheter og mestring. Det bør også nevnes at alt dette er helt i randsonen. P-plassen ved Haraløkka og åsen

mellom Skullerudstua og Skullerud skole, hvor det allerede er gjort store inngrep ved etablering av skiløyper.

Det bør og legges til rette for flere utfartsparkeringer, for det er stappfullt på Trasop, Østmarksetra, Haraløkka, ved Rustadsaga, Skullerudstua og ved Skulleruddumpa hver eneste lørdag og søndag, samt de fleste kvelder med fint sommer- eller vintervær

Det er veldig viktig dersom det kommer til nye verneområder i Østmarka at formålet for vernet defineres presist. Østmarka er et natur- og landskapsområde som har blitt benyttet av mennesker i langt større utstrekning enn ellers i landet. Formål kan være ivaretagelse av definert natur- og dyreliv i samspill med vår bruk av marka, uansett om gående eller syklende.

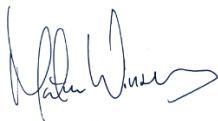
For Østmarka kan man si at bruk er godt vern. Bruk gir forståelse av viktighet og respekt for naturen i et sterkt utbygget byområde. Spor av mennesker, være seg sko eller dekk, viser jo at noen som elsker marka har vært der!

Med det mener vi at for å rekruttere brukere av marka for de neste 50 årene små den være tilgjengelig for dagens unge og fremtidens beslutningstakere.

Vi må kunne bruke Østmarka på en måte som gjør at den har verdi også om 20, 50 og 100 år!

Oslo, 15. januar 2021

IF Frøy

Morten Winsnes,
leder

Vedlegg:

Rapport fra arbeidsgruppe for sykkel i Marka.
Kart og beskrivelse trase for Terrengsykkelløpet.
Kart løype for Oslo Terrengsykkelfestival.
Konseptplan for rundbanetrase på Skullerud.

Kopi:

Norges Cykleforbund.
Norges Cykleforbund Region Øst.
Oslo Idrettskrets.
Bymiljøetaten Oslo kommune.